

Aluehallitus 25.03.2024 § 37

§ 37

Palvelustrategian palvelujen verkoston kehittämistä koskevan esityksen tiedoksi merkitseminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Purmonen Elina
Hokkanen Timo
Ahlström Mari
Paananen Markus
Suominen Tuula
Syrjänen Markus
Pälve Matias
Ihamäki Veli-Pekka
Norros Anu
Moisala Jarno
Vehmas Nico

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. poistaa hallintolain 50 § nojalla aluehallituksen 29.1.2024 § 5 päätöksen koskien palvelustrategian palvelujen verkoston linjausten toimeenpanoa menettelyvirheeseen perustuen, koska ei voida varmuudella todentaa sitä onko asian käsittelyyn osallistunut esteellisiä luottamushenkilöitä;
2. käynnistää palvelujen verkoston kehittämisen linjausten toimeenpanon valmistelun uudelleen ja merkitä tiedoksi liitteenä olevan luonnoksen esitykseksi palvelujen verkoston kehittämisestä palvelustrategian mukaisesti ja
3. antaa esityksen aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho, 1. varapuheenjohtaja Guzenina, 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi, jäsenet Juvonen, Pajuoja, Uusitalo, varajäsen Aaltonen, aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja Vuornos, aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja Katainen ja kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja Westerholm olivat esteellisinä poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn ajan klo 11.11-11.24 (esteellisyyden peruste: hallintolaki 28.1 § kohta 5).

Jäsen Laakso ja nuorisovaltuuston varaedustaja Rantatupa olivat poissa tämän asian käsittelyn ajan klo 11.11-11.24.

Koska puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat olivat poistuneet kokouksesta, ehdotti jäsen Vehmanen, että kokouksen tilapäiseksi puheenjohtajaksi tämän asian osalta valittaisiin jäsen Pelkonen. Aluehallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Talusojohtaja Rajahalme oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.15-11.19.

Varajäsenet Blom, Ekholm, Kokko ja Koskinen sekä tilajohtaja Purmonen ja toimitilasuunnittelun kehittämispäällikkö Norros poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 11.24.

Tämän asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 11.24-11.27.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 24.10.2023 § 60 hyvinvointialueen palvelustrategian ja § 61 pelastustoimen palvelutasopäätöksen. Palvelustrategiassa hyvinvointialue asetti järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Osana palvelustrategiaa päätettiin palvelujen verkoston kehittämisen linjauksista.

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan palvelustrategia- ja palvelutasopäätösneuvotteluiden pöytäkirjamerkinnoissa edellytettiin, että palveluverkkoa ja palveluita koskeva päätöksenteko toteutetaan hallintosäännön määräysten mukaisesti. Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan syksyn 2023 taloussuunnitteluneuvotteluiden pöytäkirjamerkinnoissa linjattiin, että hyvinvointialueen palveluverkkoselvitys toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Palvelustrategian mukaisesti hyvinvointialueen ensimmäisinä toimintavuosina palvelukanavia ja palvelujen verkostoa tullaan kehittämään ja uudistamaan. Palvelujen verkoston kehittämisessä toteutetaan seuraavia periaatteita: kehittämistä tehdään asiakaslähtöisesti, palveluja tarjotaan monikanavaisesti ja joustavasti, toimipisteet sijoitetaan siten, että palvelujen tuottamisen edellytykset varmistetaan, kustannustehokkuutta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja tehottomista ratkaisuista luovutaan, ja väestömäärän ja palvelutarpeen kehitys huomioidaan analyyttisesti ja ennakoivasti.

Palvelujen verkoston kehittämisen linjausten on tarkoitus auttaa muodostamaan kanta tilakysymyksissä

Hyvinvointialueen tulee muodostaa kanta avoimena oleviin tilakysymyksiin sosiaali- ja terveyskeskus- ja perhekeskuspalvelujen osalta, huomioiden aluekehittäminen ja HUS-yhtymän palvelutuotannon muutokset. Hyvinvointialueella on useita kuntien käynnistämiä tilahankkeita, joihin hyvinvointialueen tulee ottaa kantaa.

Aluehallitus päätti kokouksessaan 29.1.2024 § 5 kehoittaa käynnistämään palvelujen verkoston kehittämistä koskevien linjausten valmistelun, jonka mukaisesti voidaan tehdä toimipisteitä ja vuokrasopimuksia koskevat tarvittavat toimenpiteet hallintosäännön mukaisilla toimivaltuuksilla. Aluehallitukselle esitetään, että aluehallitus poistaisi hallintolain 50 § nojalla aluehallituksen 29.1.2024 § 5 päätöksen menettelyvirheeseen perustuen, koska ei voida varmuudella todentaa sitä onko asian käsittelyyn osallistunut esteellisiä luottamushenkilöitä. Puuttuvasta oikeuskäytännöstä johtuen ei ole selvää, miten hallintolain esteellisyyssäännöksiä tulkitaan silloin, kun luottamushenkilö toimii ns. kaksoisroolissa sekä hyvinvointialueen että kunnan luottamustehtävissä. Tämän vuoksi on esimerkiksi hyvinvointialueiden palveluyhtiö Hyvil Oy:n Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueille 19.5.2023 antamassa lausunnossa suositeltu mm. kunnanhallituksen jäsenenä/varajäsenenä kunnassa toimivien aluehallituksen kokouspiirin jäsenten jääväämistä silloin, kun

palveluverkkoa käsitellään aluehallituksessa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on pyytänyt oikeusoppineelta lausuntoa esteellisyystulkinnosta ja tämä lausunto saadaan esteellisyyсарvioinnin tueksi aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan kokoukseen 9.4.2024 mennessä.

Keskeiset nostot esitysluonnoksesta palvelujen verkoston kehittämiseksi palvelustrategian mukaisesti

Hyvinvointialueen tehtävä on varmistaa laadukkaat palvelut nyt ja tulevaisuudessa. Rajalliset resurssit on käytettävä niin, että ne tuottavat mahdollisimman paljon terveyshyötyä ja hyvinvointia alueen asukkaille.

Väestömuutokset muuttavat palvelutarvetta epätasaisesti hyvinvointialueella. Länsi-Uudestamaasta tulee monikielisempi ja -kulttuurisempi. Väestö ikääntyy nopeasti, ja samanaikaisesti syntyvyys laskee suurimmassa osassa aluetta. Monet sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöt ovat heikossa kunnossa, ja henkilöstölle sekä kiinteistöissä asioiville on taattava turvalliset tilat. Tulevat investoinnit on pidettävä kohtuullisina tiukassa taloustilanteessa.

Alueen kunnat ovat tehneet erinomaista työtä, ja hyvinvointialueella on hyvin toimiva palvelujen verkosto. Kehittyvän palvelujen verkoston avulla on kuitenkin kyettävä ratkaisemaan sosiaali- ja terveydenhuollon haasteita myös tulevaisuudessa.

Esityksessä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella säilyy alueellisesti kattava palveluverkko

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella säilytetään alueellisesti kattava palveluverkko. Palvelutarpeen kasvu edellyttää lähipalveluita kuntakeskusten ulkopuolella myös tulevaisuudessa. Koko alueella tarjotaan laajasti liikkuvia palveluja.

Digitaalista asiointia laajennetaan ja kehitetään koko alueella. Siihen lukeutuvat esimerkiksi itseajanvaraus, oire- ja palvelutarpeenarviot, kiireetön viestintä ammattilaisen kanssa, digitaaliset kyselyt, valmennukset, mittaustulosten välittäminen, reseptien uusinta ja omien tietojen tarkastelu. Hyvinvointialueen asukkaat ovat kyselyissä osoittaneet kiinnostusta digitaaliseen asiointiin. Digitalisaatio ja tekoälyn hyödyntäminen tukevat myös hyvinvointialueen ammattilaisia työssään.

Hyvinvointialue vie tällä hetkellä käyntimäärissä mitattuna valtaosan palveluistaan kotiin. Muun muassa koko alueelle laajeneva liikkuva sairaala LiiSa ja entistä vahvemmat vammaisten henkilöiden kotona asumisen tuen palvelut kasvattavat kotiin vietyjen palvelujen merkitystä entisestään.

Terveysasemapalveluja tarjotaan tulevina vuosina terveysasemilla ja niiden lähiterveysasemilla. Terveysasemien laaja palveluvalikoima säilyy nykyisellään. Kaikilla lähiterveysasemilla tarjotaan pysyvästi lääkärin ja hoitajan palveluja. Terveysasemat ja niiden lähiterveysasemat, ilta-aikaan laajenevat akuuttivastaanotot, liikkuvat palvelut ja uudet digitaaliset asiointikanavat vahvistavat terveysasemapalvelujen saatavuutta alueella. Lähipalveluja vahvistavat myös uudet ratkaisut ja kokeilut, kuten hoidon jatkuvuutta parantava ammatinharjoittajamalli.

Suun terveydenhuollon palveluja, aikuisten sosiaalipalveluja, mielenterveys- ja päihdepalveluja sekä kuntoutuksen palveluja kootaan nykyistä suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa laajan palvelun perhekeskusten määrää lisätään. Lisäksi palveluja tarjotaan perhekeskusten alueellisissa toimipisteissä, kotiin vietyinä ja kouluilla. Perhekeskuksissa on laaja palveluvalikoima ja laajennetut aukioloajat. Alueelliset toimipisteet tukeutuvat toiminnassaan laajempiin perhekeskuksiin. Uusien perhekeskusten perustamisen yhteydessä lähialueen neuvoloiden toiminta siirtyy lähtökohtaisesti perhekeskuksiin.

Vuodeosastotoimintaa keskitetään sairaalakampusten läheisyyteen ja osa vuodeosastoista muutetaan arviointiyksiköiksi. Sairaalapalveluja kehittäessä tehdään tiivistä yhteistyötä HUS-yhtymän kanssa.

Ikääntyneiden asumispalveluissa ympärivuorokautista asumista keskitetään ja yhteisöllistä asumista lisätään palvelustrategian mukaisesti. Ikääntyneiden asumispalvelut sijaitsevat tulevaisuudessa lähtökohtaisesti alue- ja asutuskeskuksissa. Nykytilanteessa hyvinvointialueella yli puolet asumispalveluista tuotetaan ostopalveluina, ja monituottajamalli säilyy alueella myös jatkossa. Vammaisten henkilöiden erityisen vaativan tason asumisen asiakaspaikkoja lisätään omassa palvelutuotannossa palvelustrategian mukaisesti.

Pelastus- ja ensihoitopalvelujen palveluverkko muodostuu jatkossa nykyisistä päätoimisista paloasemista ja sopimuspalokuntien asemista. Palveluverkkoa tukee yhteistyö naapuripelastuslaitosten kanssa.

Palvelujen verkoston kehittämisen linjausten käsittely jatkuu laajalla kuulemis- ja kommenttikierroksella

Palvelujen verkoston kehittämisen linjauksia koskeva lausuntokierros Länsi-Uudenmaan alueen kunnille ja kaupungeille, Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille, Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueille sekä HUS-yhtymälle toteutetaan 25.3.-29.4.2024 välisenä aikana.

Länsi-Uudenmaan alueen asukkaiden ja muiden sidosryhmien, kuten alueella toimivien yhdistysten ja järjestöjen sekä elinkeinoelämän edustajien on em. ajanjaksona mahdollisuus ottaa kantaa esityksen sisältöön Oikeusministeriön ylläpitämässä otakantaa.fi ja lausuntopalvelu.fi -verkkopalveluissa.

Lausuntokierros kansalliskielilautakunnalle, tulevaisuus- ja kehittämislautakunnalle, palvelut ja resurssit -lautakunnalle, valmius- ja turvallisuuslautakunnalle sekä vaikuttamistoimielimille toteutetaan 25.3.-29.4.2024 välisenä aikana. Esitystä käsitellään lisäksi luottamushenkilöseminaarissa 16.4.2024.

Kaikissa Länsi-Uudenmaan alueen kunnissa järjestetään palvelujen verkoston kehittämisen linjauksia esittelevät asukastilaisuudet 3.-24.4.2024 välisenä aikana seuraavasti: Inkoo 3.4., Lohja 4.4., Hanko 8.4., Karkkila 10.4., Kauniainen 11.4., Vihti 15.4., Siuntio 17.4., Espoo 18.4., Raasepori 22.4. ja Kirkkonummi 24.4.

Palveluissa asioimiseen liittyviä asukkaiden toiveita ja mielipiteitä tutkitaan kyselyllä ja puhelinhaastatteluilla tutkimuksessa, jossa otos on valittu

alueen väestö-, ikä- ja kielirakenteen mukaisesti. Henkilöstön mielipiteitä samasta aiheesta tutkitaan laajalla henkilöstökyselyllä. Henkilöstölle järjestetään palvelualueiden infotilaisuuksia keskeisistä esityksen sisällöistä.

Lausuntokierroksen jälkeen esitys siirtyy aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi. Aluevaltuuston on määrä päättää palvelujen verkoston kehittämisen linjauksista kokouksessaan 11.6.2024.

Hallintosäännön 41 § kohdan 2 mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta. Edellä mainitun perusteella on aluehallituksen tehtävänä päättää myös palvelujen verkoston kehittämisen linjausten valmisteluprosessin käynnistämisestä.

Liitteet

- 1 Esitysluonnos palvelujen verkoston kehittämisestä palvelustrategian mukaisesti
- 2 Palvelujen verkoston kehittämisen esitysluonnoksen arvioidut vaikutukset

Oheismateriaali

Tiedoksi

Mari Ahlström
Timo Hokkanen
Veli-Pekka Ihamäki
Jarno Moisala
Anu Norros
Markus Paananen
Matias Pälve
Elina Purmonen
Tuula Suominen
Markus Syrjänen
Nico Vehmas

Täytäntöönpano

Päätöshistoria